

**UCHWAŁA NR XLIX/328/2022
RADY GMINY W RADKOWIE**

z dnia 28 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 w związku z art. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 z późn.zm.) oraz art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)

Rada Gminy w Radkowie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radków.

2. Sprawozdanie z realizacji Programu złoży Radzie Gminy w Radkowie Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, po akceptacji Wójta Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

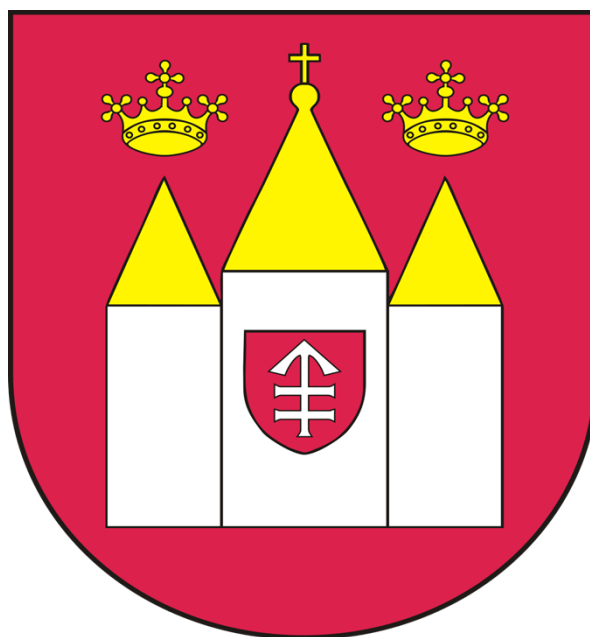
Przewodniczący Rady Gminy
w Radkowie

mgr Tomasz Szczerba

Załącznik do uchwały Nr XLIX/328/2022
Rady Gminy w Radkowie
z dnia 28 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI,
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2023**

**Opracowano przez: Gminna Komisja
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie**

Spis treści:

I. Wstęp	
II. Diagnoza sytuacji w Gminie Radków	
III. Cele oraz zadania programu	
IV. Realizatorzy oraz finansowanie programu	
V. Postanowienia końcowe	

I. Wstęp

Opracowywany każdego roku przez GKRPA w Radkowie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest budowany zgodnie z zadaniami wskazanymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program zawiera szczegółowe zadania związane z w/w ustawą, zakłada realizację działań z zakresu:

1. Zwiększenia dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawę prawną związaną z opracowanym programem na rok 2023 stanowią zadania związane wynikające z istniejących przepisów prawa i dokumentów, takich jak:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wszelkich modyfikacji niniejszego programu, w przypadku ze zmieniającymi się, uzasadnionymi potrzebami dokonuje przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie wraz z członkami komisji, po akceptacji w drodze stosownych uchwał oraz zarządzeń Rady Gminy w Radkowie.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie na rok 2023 wg swych założeń oraz szczegółowych celów realizowany jest we współpracy m.in. z Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Radkowie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radkowie oraz innymi instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Radków.

II. Diagnoza sytuacji w Gminie Radków

1. **Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie w 2022 roku z powodu trudnej sytuacji spowodowanej uzależnieniem od alkoholu z pomocy ośrodka korzystało 14 osób.**

Pomoc ta polegała na przyznawaniu takich form wsparcia jak: przyznanie pomocy finansowej w formie zasiłków okresowych i celowych, zakupu niezbędnych artykułów spożywczych, opału, wsparcia w formie dożywiania dla dzieci w szkole.

Spośród 8 Niebieskich Kart założonych w 2022 roku problem uzależnienia od alkoholu sprawcy przemocy domowej pojawiał się w 4 przypadkach i stanowił jedną z głównych przesłanek uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty” oraz aktywności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przemocy w rodzinie.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2022 współpracowali z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez wnioski o wezwania osób uzależnionych na spotkania komisji.

W roku 2022 na 13 odbywających się posiedzeń GKRPA w Radkowie wezwano 8 osób nadużywających alkoholu, motywowano w/w osoby do uczestnictwa w spotkaniach z terapeutą ds. uzależnień podczas konsultacji w Urzędzie Gminy w Radkowie, motywowano do zmiany szkodliwych zachowań oraz do podjęcia leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie na posiedzenia zapraszała również członków rodziny osób uzależnionych bądź nadużywających alkoholu celem wsparcia, poradnictwa w trudnej sytuacji oraz motywowania do korzystania z możliwych form pomocy (w roku minionym były to cztery osoby).

Do Sądu Rejonowego we Włoszczowie skierowano w minionym roku 3 wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych z terenu gminy.

2. We wrześniu 2021 r. w klasach Szkoły Podstawowej w Radkowie została przeprowadzona ankieta diagnostyczna, skierowana do rodziców/uczniów w celu aktualizacji programu profilaktyczno -wychowawczego oraz zdiagnozowania potrzeb i zagrożeń wynikających z funkcjonowania szkoły w czasie pandemii Covid-19 oraz po nauczaniu zdalnym.

Z rozdanych 120 ankiet dla rodziców odpowiedzi udzieliło 67 rodziców.

Według nich:

- ich dziecko ma dobry kontakt z rówieśnikami po powrocie do szkoły. Kilko rodziców odpowiedziało, że nie zawsze ma ich dziecko dobry kontakt z rówieśnikami w szkole.
- większość rodziców uważa, że ich dziecko czuje się bezpiecznie w szkole w czasie pandemii Covid-19. Kilko rodziców udzieliło odpowiedzi nie mam zdania.
- wszyscy rodzice jednogłośnie odpowiedziało, że w szkole dziecka przestrzegane są procedury mające na celu zapobieganie Covid-19.

- w 85% rodzice, widzą zadowolenie u swojego dziecka po powrocie do nauki stacjonarnej.
- na pytanie: Jakie problemy widzicie Państwo u swoich dzieci po nauczaniu zdalnym? Rodzice odpowiedzieli: brak koncentracji u dzieci, mniejszy zasób wiedzy, izolacja od rówieśników, napady złości, brak chęci do działania, nauki.

Z rozdanych 120 ankiet - odpowiedzi udzieliło 83 uczniów.

Wyniki pokazały:

- większość uczniów odpowiedziała, że ma dobry kontakt z rówieśnikami, kilku uczniów udzieliło odpowiedzi, że nie zawsze a 7 uczniów, że ma zły kontakt z rówieśnikami
- na pytanie czy czujesz się bezpiecznie w szkole w czasie pandemii Covid -19 , 73% odpowiedziało, że tak, 20% nie zawsze, a 7%, że nie.
- uczniowie znają procedury bezpieczeństwa mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie Covid-19, znajdujące się na naszej stronie szkoły. 78% uczniów uważa, że są przestrzegane procedury bezpieczeństwa w naszej szkole, 22% nie wie czy są przestrzegane.
- na pytanie czy chętnie wróciłeś do nauczania stacjonarnego – większość uczniów odpowiedziało, że tak, a 15%, że nie.
- na pytanie: Jakie problemy dostrzegają u siebie po nauczaniu zdalnym? Uczniowie odpowiadali: duże braki w nauce, brak motywacji do działania, nauki, problemy ze zrozumieniem treści w nauce, stres przed wyjściem z domu, izolacja od otoczenia, nerwowość.

W czerwcu po powrocie do nauki stacjonarnej zostały przeprowadzone warsztaty profilaktyczne dla naszych uczniów przez Polskie Centrum Profilaktyki z Krakowa: Kl I, II – Agresja i przemoc rówieśnicza. Koleżeńskie zachowania. Integracja. Asertywność.

Kl IIIa, IIIb – Integracja. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów w sieci.

KL IV, V – Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów.

Kl VIa, VIb – Uzależnienie od Internetu i komputera. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Kl VIIa, VIIb – Przemoc i agresja rówieśnicza. Motywacja mam siłę do działania.

Kl VIII – Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Podczas nauki stacjonarnej odbywały się liczne rozmowy z uczniami, monitoring zachowań uczniów po powrocie uczniów do szkoły.

3. W roku 2022 wydano 3 zezwolenia dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na terenie gminy Radków zlokalizowanych jest 7 punktów sprzedaży.

Na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem spożycia wydano 2 zezwolenia.

W minionym roku zostały wygaszone nie wygaszono zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Wg definicji Światowej Organizacji Zdrowia **alkoholizm** definiowany jest jako zespół objawów somatycznych, behawioralnych i poznawczych, w których picie alkoholu staje się priorytetowe nad innymi, poprzednio ważniejszymi zachowaniami.

Inną z definicji alkoholizmu proponuje Mark Kelner. Wg niego „alkoholizm jest przewlekłą chorobą, która objawia się powtarzającym, zwracającym uwagę pićciem, prowadzącym do uszkodzenia zdrowia pijącego lub do jego społecznego czy ekonomicznego upośledzenia.”¹

Jak opisuje we wstępie swoich rekomendacji na rok 2020 Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących szkodliwie – na ok. 2,5 mln.”²

Problem nadużywania alkoholu dotyczy również gminy Radków oraz szerokiego grona jej mieszkańców i rodzin. Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania ds. Problemów Alkoholowych w Radkowie jest m. in. monitorowanie sytuacji związanych z uzależnieniem od alkoholu, zapobieganie jego możliwym, szkodliwym społecznie następstwom poprzez prowadzenie postępowania wobec osób uzależnionych od alkoholu bądź spożywającym w sposób szkodliwy.

5. Program GKRPA w Radkowie na rok 2023 swym działaniem obejmuje również przeciwdziałanie narkomanii. Wg najbardziej znanej definicji narkomania to powszechnie znane uzależnienie od narkotyków, czyli substancji które mają wpływ na czynności mózgu. Narkomania charakteryzuje się tak zwanym głodem narkotycznym, czyli fizycznym cierpieniem spowodowanym odstawieniem substancji, który prowadzi do zdobycia narkotyku za wszelką cenę.

Przeciwdziałanie zjawisku narkomanii w gminie Radków to głównie działania związane z realizacją programów profilaktycznych, mających na celu zwiększenie świadomości dotyczącej szkodliwości zażywania narkotyków dla najmłodszych mieszkańców – dzieci/uczniów Szkoły Podstawowej w Radkowie.

GKRPA w Radkowie w minionym, 2022 roku nie prowadziła postępowania wobec osób uzależnionych od narkotyków.

Planowane jest przeprowadzenie diagnozy sytuacji społecznej w zakresie uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Radkowie.

III. Cele oraz zadania programu

Do głównych celów Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii należą:

- zmniejszenie szkodliwego spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Radków poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz współpracę z innymi instytucjami pomocowymi, m. in. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków nadużywania alkoholu w

¹J. K. Falewicz, ABC problemów alkoholowych, PARPA Warszawa 1993, s. 18

²J. Moskalewicz, A. Kiejna, B. Wojtyniak (red.), Kondycja psychiczna mieszkańców Polski, Raport z badań pn. Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP Polska, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2012

- rodzinach dotkniętych w/w problemem w gminie Radków,
- podnoszenie świadomości dzieci i młodzieży dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu oraz zażywania narkotyków poprzez realizację programów profilaktycznych we współpracy ze Szkołą Podstawową w Radkowie,
 - motywowanie osób uzależnionych od alkoholu oraz pijących szkodliwie do zmiany destrukcyjnych zachowań.

Do szczegółowych zadań programu opracowanego przez GKRPA w Radkowie należą przede wszystkim:

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków poprzez:

- a) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy,
- b) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych,
- c) organizacja warsztatów profilaktycznych dla osób współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy z terenu gminy Radków

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- a) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar i sprawców przemocy,
- b) przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu,
- c) wzywianie osób nadużywających alkoholu na rozmowy motywujące oraz sporządzanie dokumentacji,
- d) występowanie z wnioskami do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego,
- e) ponoszenie opłat sądowych i kosztów za opinie biegłych wydawanych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

- a) realizacja programów profilaktycznych dla młodzieży szkolnej odnośnie uzależnień i przemocy, w tym nagrody w konkursach sportowych i profilaktycznych,
- b) dofinansowanie do organizowanego turnieju szachowego, siatkarskiego oraz tenisa stołowego

- c) dofinansowanie do organizacji turniejów strzeleckich, piłkarskich, siatkarskich dla młodzieży starszej

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- a) dofinansowanie wyjazdu integracyjno – profilaktycznego członków grupy AA „Zarzewie” wraz z ich rodzinami,
- b) dofinansowanie mitingu otwartego członków grupy AA „Zarzewie”

- c) dofinansowanie do zakupu literatury dla Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Radkowie

5. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie

- a) wynagrodzenie ryczałtowe za udział w posiedzeniach odbywanych poza godzinami pracy: dla członków komisji w wysokości 100 zł brutto, dla przewodniczącego/ej komisji w wysokości 200 zł brutto
- b) organizacja szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie,
- c) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży
- d) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- e) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w świetle art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- f) podejmowanie działań zmierzających do kierowania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.

Szczegółowe zadania programu nie obejmują art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, czyli „wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej” ze względu na brak centrum integracji społecznej na terenie gminy Radków.

W związku z artykułem 10 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy - „pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego” Z w/w osobami przez pracowników GOPS w Radkowie w 2022 roku prowadzona była praca socjalna.

IV. Realizatorzy oraz finansowanie programu

1. Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok środki pochodzą z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
2. wydatki na realizację Programu określone są w formie załącznika do niniejszego programu, wraz z zawartymi szczegółowymi kwotami na realizację poszczególnych zadań,
3. na realizację poszczególnych zadań w ramach posiadanych środków dopuszcza się wprowadzenie zmian wydatków, zmian planu dochodów, zwiększenia bądź zmniejszenia przeznaczonego budżetu na określone zadania.
4. realizatorem opracowanego na 2023 rok programu jest Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie działająca we współpracy z Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Radkowie, Gminnym Centrum Kultury i Biblioteką Publiczną w Radkowie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radkowie oraz innymi instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Radków.

V. Postanowienia końcowe

1. Funkcjonowanie GKRPA w Radkowie w roku 2023 związane będzie z udziałem członków w posiedzeniach komisji odbywających się w związku z monitorowaniem sytuacji osób uzależnionych od alkoholu. Członkom komisji za udział w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie w kwocie 100 zł brutto, przewodniczącemu w kwocie 200 zł brutto.
2. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń o których mowa w pkt. 1 stanowi lista obecności oraz protokół z przebiegu posiedzenia podpisany przez przewodniczącego GKRPA w Radkowie,
3. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 będzie podlegać stałemu monitorowaniu i ewaluacji. Szczegółowy monitoring dotyczył będzie każdego z zadań programu podczas posiedzeń GKRPA w Radkowie,
4. Założone cele programu będą podlegały szczegółowej analizie oraz weryfikacji w świetle realizowanych działań. Szczególnej analizie poddane zostaną również działania związane z daną grupą odbiorców programu.

UZASADNIENIE

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119), zwanej dalej "ustawą", należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania te, w myśl art. 4¹ ust. 2 ustawy, realizowane są w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany corocznie przez Radę Gminy w Radkowie.

Podstawę finansowania realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2023 r., zgodnie z art. 18² ustawy, stanowią dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W związku z powyższym, budżet Programu opracowano z uwzględnieniem środków finansowych pochodzących z tych opłat.